Inhoudsopgave

Inleiding	pagina 2
Samenvatting	pagina 3
1. Wonen	pagina 6
2. Werken	pagina 9
3. Leven	
3.1 Gezondheid en veiligheid	*pagina 12*
3.2 Toegang	*pagina 16*
3.3 Ontwikkeling	*pagina 18*
3.4 Ondersteuning	*pagina 21*
3.5 Investering	*pagina 25*
3.6 Maatschappelijk vastgoed	*pagina 27*

Inleiding

Opzet

De monitor sociaal domein is in een nieuwe jasje gestoken. De doelen uit de Maatschappelijke Agenda (MAG) 2.0 zijn het uitgangspunt voor de nieuwe opzet. Die MAG is opgesteld voor de periode 2017-2020. De monitor schetst per thema en doel een beeld van de mate waarin het doel bereikt is of hoe eraan gewerkt wordt. Wat gaat goed, wat gaat minder goed en wat wordt eraan gedaan? Zoveel mogelijk wordt ook gekeken naar ontwikkelingen. Wat gaat beter of slechter ten opzichte van de vorige meting? Dat is nog niet in alle gevallen mogelijk.

Scores

De voortgang op de doelen wordt weergegeven met gekleurde pijlen. De kleur wordt bepaald door de scores op meerdere indicatoren waarmee de doelen worden gemeten. Dat systeem wordt nog verder ontwikkeld. Niet alle indicatoren sluiten goed aan bij de doelen, sommige zijn niet goed meetbaar en er is soms overlap tussen doelen en indicatoren.

		
Negatieve beweging of ontwikkeling	Positieve beweging of ontwikkeling	Weinig/geen beweging of verandering

Met de nieuwe opzet is er geen apart hoofdstuk meer over contractmanagement. De informatie over de uitvoering van contracten is opgenomen in de beschrijvingen per MAG thema. Dat past beter bij de intentie van contractmanagement: het is geen doel, maar een middel.

Samenvatting

	Wat gaat goed?	Wat kan beter en wat gaan we er aan doen?
Wonen	Ouderen krijgen steeds meer mogelijkheden om zelfstandig te blijven wonen. Ook is er meer ruimte voor bijzondere woonvormen. De taakstelling voor de huisvesting van statushouders is ruimschoots gehaald. Goed speelbare en grotere speelplekken zijn in de maak.	Het aantal woningen neemt toe, maar de druk op sociale huurwoningen neemt nog niet af. De voorbereidingen voor toevoeging van nieuwe woningen zijn inmiddels in volle gang. In 2018 zorgt dit voor 58 nieuwe sociale huurwoningen. In het beheer en structureel onderhoud van de speelplekken is nog winst te behalen. Er is een nieuwe groenbeheerder aangenomen om dit te coördineren.
Werken	Het oproepteam huishoudelijke ondersteuning (waarin mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt participeren) is actief. Onder regie van de Driemaster worden statushouders succesvol begeleid naar een opleiding, een activiteit of (vrijwilligers)werk.	De bereikbaarheid van bedrijventerreinen met het openbaar vervoer is een aandachtspunt. De gemeente lobbyt voor beter OV. Er is een mismatch op de arbeidsmarkt: vraag naar en aanbod van werk sluiten niet goed op elkaar aan. De gemeente lobbyt bij het MBO om bij- en omscholing te verzorgen voor zowel werkenden als werkzoekenden. We zien geen verbetering in de financiële zelfredzaamheid van inwoners met een uitkering.
Gezondheid	Het merendeel van alle volwassen inwoners ervaart hun gezondheid als (zeer) goed. Ook sporten en bewegen zij veel. Wel komt overgewicht iets vaker dan gemiddeld voor. De Driemaster draagt bij aan het bevorderen van een gezonde en actieve leefstijl. Toezicht (controle) en handhaving bij jeugdgevoelige alcoholverstrekkers die deelnemen aan het convenant heeft resultaat.	Ondanks alle inspanningen neemt het alcoholgebruik onder jongeren en volwassenen nog niet structureel af. De Driemaster richt zich met voorlichting en advies op de rol van ouders en verenigingen bij preventie/beperking alcohol- en drugsgebruik, maar het effect is nog beperkt. Een blijvende gedragsverandering (‘cultuuromslag’) is complex en er spelen veel (persoonlijke) omstandigheden mee. De Driemaster gaat meer bekendheid geven aan de functie van ouderenadviseur als meldpunt voor ouderenmishandeling.

	Wat gaat goed?	Wat kan beter en wat gaan we er aan doen?
Veiligheid	Inwoners zijn tevreden over de fysieke veiligheid en nemen zelf ook maatregelen om hun woning te beveiligen tegen inbraak. Er zijn geen signalen over onveilige woonomgevingen. Mensen zijn tevreden over hun wijk en woonomgeving. Veilig thuis voerde verbeterplannen door en er zijn geen wachtlijsten meer.	
Toegang	In 2017 wisten inwoners het Kernteam goed te vinden. Verschillende organisaties besteden aandacht aan inwoners die hun vraag niet kunnen/willen stellen.	De gezamenlijke communicatie over toegang (onder regie van de gemeente) blijft een verbeterpunt. Halverwege 2017 is de werkgroep communicatie weer actief geworden. Hierin zijn de gemeente en maatschappelijke partners vertegenwoordigd.
Ontwikkeling	Het Jeugdsportfonds is een succesvol instrument voor sportstimulering. Het aantal voortijdig schoolverlaters blijft stabiel. De Driemaster gaat door met het coachen van jongeren die voortijdig het onderwijs dreigen te verlaten zonder diploma. Er is meer variatie gekomen in het preventieve aanbod op het terrein van opvoeden en opgroeien om daarmee meer ouders te bereiken. De toegankelijkheid van openbare gebouwen en de openbare ruimte voor minder validen is op orde	De samenwerking tussen organisaties die zich richten op preventie en jeugdhulp krijgt steeds meer vorm, onder andere op het gebied van trainingen en cursussen. De Driemaster en GO! voor jeugd maken samen een plan waarin staat hoe zij samenwerken waar hun opdrachten overlappen. De zichtbaarheid van het Kernteam in de kernen kan beter. Het Kernteam wil op meer vaste momenten aanwezig zijn op scholen, bij huisartsen, kinderopvang, wijkpunten.

	Wat gaat goed?	Wat kan beter en wat gaan we er aan doen?
Ondersteuning	De participatie van statushouders is door inzet van onze partners verbeterd: 90% van de deelnemers aan het Participatieverklaringstraject is eind 2017 actief.	Hulp en ondersteuning is via de wijkpunten lokaal, snel en laagdrempelig beschikbaar. Inwoners maken er echter beperkt gebruik van. Het wijkpunt in Roelofarendsveen wordt nog steeds het best bezocht; vooral door statushouders die vragen hebben over toeslagen of belastingen. Voor klanten met hulpverleningsvragen worden de wijkpunten als minder passend ervaren. In 2018 wil de gemeente het samenwerken in de wijkpunten evalueren Onafhankelijke cliëntondersteuning is opgezet maar er wordt nog te weinig gebruikt van gemaakt. Er komt meer PR voor inwoners die gebruiken maken van Kernteam, Tom in de buurt, Serviceplein of Wmo. Ook gaat de Driemaster samenwerken met MEE.
Investering	Het grootste deel van de mantelzorgers is niet overbelast. Ondersteuning van mantelzorgers krijgt de nodige aandacht. Wmo adviseurs signaleren mantelzorgers en verwijzen door naar het ondersteuningsaanbod. Vrijwilligerswerk, vrijwilligersorganisaties en de match tussen vraag- en aanbod op dit terrein krijgen vanuit verschillende initiatieven aandacht.	2017 was een overgangsjaar voor het mantelzorgcompliment waarbij de mantelzorgontvanger of de mantelzorger het compliment uitbetaald kon krijgen, maar dat is nog niet volledig uitgevoerd. In 2018 worden de mantelzorgontvangers benaderd om te horen wie zijn/haar mantelzorger is.
Maatschappelijk vastgoed		Meer duidelijkheid geven aan verenigingen, leden, inwoners over doel en werkwijze van het maatschappelijk vastgoedtraject. Daarom worden er gesprekken gevoerd met alle verenigingen en wordt ondersteuning geboden bij de beantwoording van vragen van de leden.

1. Wonen

Sluit het aanbod van woningen aan op de vraag? Dat is een belangrijk onderwerp in dit hoofdstuk. Er is behoefte aan 150-220 extra sociale huurwoningen tot 2025 en meer levensloopbestendige woningen (het aantal 65+-huishoudens stijgt van 3000 in 2015 naar circa 5550 in 2040). Daarnaast heeft de gemeente een taakstelling om statushouders te huisvesten en is het belangrijk dat inwoners zich betrokken voelen bij elkaar en zich actief inzetten om hun leefomgeving te verbeteren. Ook zet de gemeente zich in voor het wegnemen van belemmeringen in de openbare ruimte zodat kinderen, jongeren en ouderen er optimaal gebruik van kunnen maken om elkaar te ontmoeten, te spelen en te bewegen.

Toelichting

Wonen – doel 1	2017	2018	2019	2020
Inwoners, jong en oud, met en zonder beperking en statushouders, kunnen in Kaag en Braassem blijven wonen, of vinden binnen een redelijke termijn een woning. Voor hen is voldoende woonruimte aanwezig, die past bij hun levensfase, inkomen en mogelijke ondersteuningsvraag				

Aantal woningen neemt toe, maar de druk op sociale huurwoningen lijkt nog niet afgenomen
In 2017 zijn 90 woningen aan de woningvoorraad toegevoegd (CBS). Dat heeft nog niet als effect dat woningzoekenden in de sociale sector sneller een woning vinden (slaagkans). In de kwartaalcijfers van de woningcorporaties is een toename van het aantal ingeschreven en actief woningzoekenden in de gemeente te zien[1]. Dat kan mede veroorzaakt worden doordat het aantal mutaties (en dus beschikbare woningen) iets lager ligt dan in 2016. Daar staat tegenover dat het aantal beschikbaar gestelde woningen voor statushouders beperkt was (3 in plaats van 39 in 2016) en het aantal toewijzingen via bemiddeling en aan urgenten fors is gedaald. In 2016 ging nog 29% van de verhuringen naar deze groep. In 2017 was dit nog maar 14%. Per saldo zijn er dus meer woningen beschikbaar gekomen voor ‘gewone’ woningzoekenden.

De plannen voor de bouw van nieuwe woningen in de Oevers in Roelofarendsveen kan de druk op de sociale woningvoorraad verlichten. De voorbereidingen zijn inmiddels in volle gang en in 2018 zorgt dit voor een toevoeging van 58 sociale huurwoningen.[2]

Mogelijkheden van ouderen om zelfstandig te blijven wonen nemen toe
Binnen de sociale huursector is het aantal voor senioren gelabelde woningen gelijk gebleven, maar het totaal aantal beschikbare woningen voor deze doelgroep is toegenomen omdat meer woningen ‘levensloopbestendig’ zijn. Van de 90 woningen die in 2017 werden opgeleverd waren 28 appartementen ‘levensloopbestendig’. Daarnaast kunnen inwoners die (door lichamelijke beperkingen) hun woning moeten aanpassen om zelfstandig te blijven wonen, een beroep doen op de ‘blijverslening’. Hierdoor kunnen inwoners met een eigen woning (die geen financiering elders kunnen ontvangen) hun woning levensloopbestendig

[1] De definitieve cijfers van Woningnet zijn nog niet beschikbaar.
[2] MRSV en regionale woonagenda: 25% van de woningbouwproductie moet een sociale huurwoning zijn

maken. In 2018 kan gerapporteerd worden over de mate waarin hiervan gebruik wordt gemaakt.

De Driemaster voert in 2018 samen met de woningcorporatie MeerWonen een onderzoek uit naar woonwensen onder oudere inwoners (ouder dan 75 jaar).

Meer ruimte voor bijzondere woonvormen
Woningcorporatie MeerWonen en stichting Moier hebben afspraken gemaakt om 13 appartementen te realiseren voor jongeren waar een combinatie van wonen en zorg mogelijk wordt gemaakt. Deze appartementen worden in 2018 opgeleverd. Daarnaast zijn gesprekken gevoerd met een organisatie voor het ontwikkelen van een beschermde woonvorm voor dementerende ouderen op een locatie in onze gemeente. Eind 2017 heeft de gemeente aan Tom in de buurt een aanvullende opdracht gegeven voor woontraining aan inwoners met een licht verstandelijke beperking (LVB) zodat zij op termijn zelfstandig kunnen gaan wonen.

Taakstelling huisvesting statushouders ruimschoots gehaald
In 2017 was de taakstelling voor het huisvesten van statushouders 36. Er zijn vorig jaar 39 statushouders gehuisvest (35 in het eerste half jaar en vier in het tweede half jaar). Dat is (net als in 2016) meer dan de taakstelling. Het gaat nu voornamelijk om nareizigers. Het huisvesten van nareizigers legt een zeer gering beslag op de woningvoorraad. Wij kiezen ervoor om bij de huisvesting van statushouders meteen rekening te houden met eventuele nareizigers.

Het huisvesten en begeleiden van statushouders wordt uitgevoerd door de Driemaster, woningcorporaties, Tom in de buurt, Kernteam, Serviceplein en verenigingen.

Wonen – doel 2	2017	2018	2019	2020
Inwoners voelen zich verantwoordelijk voor zichzelf en hun (sociale en fysieke) omgeving en bereiden zich voor op wonen in een volgende levensfase. Zij dragen actief bij aan een veilige leefomgeving en ondernemen actie, als zij zich zorgen maken om hun medebewoners. Ook nieuwkomers (waaronder statushouders) en inwoners uit bijzondere doelgroepen zijn geïntegreerd en wonen veilig in de dorpen				

Voor 2017 had de gemeenteraad budget vrijgemaakt voor initiatieven van inwoners. Inwoners met een goed idee konden hun plannen indienen voor de initiatievenmarkt. Er werden 21 voorstellen ingediend waarvan 10 werden gehonoreerd met een financiële bijdrage van de gemeente.

Wonen – doel 3	2017	2018	2019	2020
Inwoners ervaren zo min mogelijk belemmeringen in de openbare ruimte. Voor kinderen en jongeren (en ouderen) biedt de openbare ruimte mogelijkheden om elkaar te ontmoeten, te spelen en te bewegen				

Goed speelbare en grotere speelplekken zijn in de maak
Elf speelplekken waren in 2017 aan renovatie toe. Zoals in het Meerjarig Onderhoudsplan Speelplekken Kaag en Braassem (2016-2020) staat, is dat het moment om samen met kinderen en ouders plannen te maken voor de nieuwe inrichting van speelplekken. Dat is in 2017 ook gedaan. Daarbij is tegelijkertijd rekening gehouden met de wens om minder, maar grotere en betere speelplekken te creëren (in plaats van vele kleine speelplekken waar vrij weinig te doen is). Met het oog op kwaliteit en financieel voordeel is ervoor gekozen om de renovatie van alle speelplekken in één keer aan te besteden in plaats van per speelplek. Daarmee werd het een Europese aanbesteding. Dat proces duurt langer dan waar vooraf rekening mee gehouden was, maar levert uiteindelijk meer op voor de speelplekken. De uitvoering van de plannen start in 2018.

Knelpunten in de uitvoering

Wat gaat (nog) niet goed?	Wat wordt er gedaan om dat te verbeteren?	Door wie
In het beheer en structureel onderhoud van de speelplekken is nog winst te behalen.	Er wordt gezocht naar een manier om het onderhoud aan speelplekken beter vorm te geven	Groenbeheer

2. Werken

Op het terrein van ‘werken’ streeft de gemeente Kaag en Braassem naar meer financiële zelfstandigheid van inwoners en een goed vestigings- en ondernemersklimaat voor bedrijven. Niet alleen om bedrijven aan te trekken, maar ook om de huidige bedrijven te behouden Lokale bedrijvigheid kan de werkgelegenheid en daarmee de financiële zelfredzaamheid van inwoners versterken. Daarvoor moet het aanbod aan arbeidsplaatsen (in aantal en type werk) aansluiten bij het profiel van werkzoekenden.

Om een zo goed mogelijk ondernemersklimaat te bereiken richt Kaag en Braassem zich op[3]:

1. het verbeteren van de bereikbaarheid van bedrijventerreinen;
2. voldoende ruimte bieden voor ontwikkeling in brede zin (vierkante meters, knellende regelgeving, type bedrijvigheid etc.);
3. stimuleren van betere samenwerking tussen bedrijven onderling en tussen bedrijven en de overheid/gemeente.

Versterken van de financiële zelfredzaamheid betekent dat de gemeente inwoners zoveel mogelijk stimuleert om betaald werk te vinden. Inwoners en werkgevers worden daarbij ondersteund door het werkbedrijf Rijnvicus.

Toelichting

Werken – doel 1	2017	2018	2019	2020
Voor ondernemers en bedrijven voorziet Kaag en Braassem in een aantrekkelijk vestigings- en ondernemersklimaat	→			

Geen verbeteringen in het ondernemersklimaat
Kaag en Braassem blijft eraan werken om een aantrekkelijk vestigings- en ondernemersklimaat te realiseren. De actiepunten die voortkwamen uit de Economische Agenda zijn in 2017 uitgevoerd of zijn nog actueel. In 2018 wordt het beleid en de bijbehorende actiepunten geëvalueerd.

Bereikbaarheid bedrijventerreinen blijft aandachtspunt
De bereikbaarheid van bedrijventerreinen met het openbaar vervoer is een knelpunt en niet gemakkelijk op korte termijn op te lossen. Specialistische bedrijven melden dat zij daardoor moeilijk aan geschikt personeel komen. Om de bereikbaarheid te verbeteren blijft de gemeente lobbyen bij de Provincie voor een beter dekkend openbaar vervoernetwerk. Het verzoek van de gemeente om een buslijn over de Braassemdreef in Roelofarendsveen te laten rijden is in 2017 afgewezen, maar wordt later nogmaals bekeken als de nieuwe woonwijk Braassemerland gebouwd wordt.

De bedrijventerreinen melden hinder van het parkeren van vrachtwagens (onder meer bij de Waaier). Het parkeerverbod van vrachtwagens in de gemeente Alphen aan den Rijn en de snelle groei in de logistieke sector zijn hier debet aan. We hebben te maken met beperkte beschikbare ruimte en de claim op ruimte voor wonen, de energietransitie en uitbreiding van

[3] Bron: Economische agenda Kaag en Braassem, 24 maart 2016

bedrijven(terreinen). Dit alles vraagt om een zorgvuldige afweging van belangen en keuzes maken op regionaal niveau.

Twee van de drie bedrijventerreinen beschikken over een Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO). Er is regelmatig overleg tussen het parkmanagement, gemeente, politie en brandweer. Het bedrijventerrein aan de Drechthoek/Waaier in Leimuiden heeft nog geen KVO certificaat, omdat daar nog geen vereniging/bedrijventerreinbestuur is opgezet.

Werken – doel 2	2017	2018	2019	2020
Ondernemers/werkgevers, werknemers, onderwijs en gemeente werken samen om de vraag en het aanbod van werk in balans te krijgen/houden (huidig en toekomstig, kwalitatief en kwantitatief)				

Vraag naar en aanbod van werk sluiten niet goed op elkaar aan
De aansluiting tussen vraag en aanbod van werk loopt steeds verder uit elkaar. Het aantal vacatures in de regio is ten opzichte van 2016 verdubbeld tot meer dan 4000, terwijl 15000 mensen een baan zoeken. Deze mismatch wordt onder meer veroorzaakt doordat meer specifieke kennis en opleiding en/of een hoger opleidingsniveau gevraagd wordt. Voor een betere aansluiting tussen ‘vraag en aanbod’ is meer aandacht voor bij- en omscholing nodig. Dat geldt niet alleen voor werkzoekenden. Ook voor werkenden is het van belang om te blijven voldoen aan veranderende functie-eisen.

Werken – doel 3	2017	2018	2019	2020
Alle inwoners hebben een fatsoenlijk bestaansniveau en zijn financieel zelfredzaam, doordat zij werken naar vermogen, bij voorkeur in reguliere baan. Inwoners met een beperking en/of afstand tot de arbeidsmarkt krijgen lokaal kansen om hun mogelijkheden en talenten te benutten				

De financiële zelfredzaamheid van inwoners blijft ongeveer gelijk
In vergelijking met 2016 is in 2017 de financiële zelfredzaamheid van inwoners van de gemeente ongeveer gelijk gebleven. Het aandeel werkenden en niet-werkenden in de beroepsbevolking bleef in de afgelopen jaren gelijk. Het percentage huishoudens en jongeren tot 27 jaar met een uitkering op basis van de Participatiewet was in 2017 ongeveer gelijk aan 2016, maar hoger dan in 2013. Het aantal WW-uitkeringen nam in 2017 af met 24% (van 521 naar 398).

De regionale arbeidsmarkt trekt aan. Des te opvallender is het dat de uitstroom van degenen met een uitkering op basis van de Participatiewet toch relatief laag bleef. In 2017 werd de uitkering van 80 werkzoekenden beëindigd waarvan de helft doordat zij een betaalde baan vonden. Die uitstroom is ongeveer gelijk aan de uitstroom in de crisisjaren terwijl een hogere uitstroom verwacht zou kunnen worden nu het economisch beter gaat. Dat kan erop wijzen dat degenen die nu een uitkering hebben een relatief grote afstand tot de arbeidsmarkt hebben en extra ondersteuning nodig is om hen te begeleiden naar betaald werk.

Oproepteam huishoudelijke ondersteuning
Begin 2017 ging (tegelijkertijd met het nieuwe contract Huishoudelijke ondersteuning) een pilot van start. Daarmee worden inwoners ondersteund om zo lang mogelijk thuis te blijven wonen en aan het maatschappelijk leven deel te nemen. Onderdeel van de pilot is dat mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, onder leiding van een ervaren kracht, werkervaring opdoen in de huishoudelijke ondersteuning door deel uit te maken van een oproepteam. Voor het oproepteam zijn vanuit Rijnvicus vier kandidaten geselecteerd.

Begeleiding statushouders naar (vrijwilligers)werk
Extra ondersteuning en begeleiding is onder meer gericht op statushouders. Eén van de stappen in het traject is vrijwilligerswerk. In 2017 zijn 17 statushouders door de Driemaster begeleid naar vrijwilligerswerk. De Driemaster merkt op dat het goed werkt als het vrijwilligerswerk aansluit bij een hobby of interesse van de vrijwilliger zoals voetbal of muziek, maar ook dat het niet meevalt om die werkplekken te vinden bij verenigingen. Tegelijkertijd is dit type vrijwilligerswerk niet altijd geschikt als opstap naar betaald werk. De Driemaster geeft aan dat de praktijk leert dat professionele organisaties als Wijdezorg, Werkplaats om de Hoek of Bonaventura college een geschiktere omgeving zijn voor het aanleren van arbeidsvaardigheden dan een meer informele setting zoals een vereniging.

Aandacht voor kinderen in gezinnen met lage inkomens
Vanaf 2018 is het kindpakket uitgebreid en kunnen gezinnen met minimale financiële middelen makkelijker een beroep doen op een vergoeding voor binnen- en buitenschoolse activiteiten van schoolgaande kinderen.

Aandachtspunten in de uitvoering

Wat kan beter?	Wat wordt er gedaan om dat te verbeteren?	Door wie
Bereikbaarheid bedrijventerreinen met het OV	Lobby voor beter OV en ontwikkeling van alternatieve vormen van OV	
Mismatch op de arbeidsmarkt	Lobby bij het MBO om bij- en omscholing te verzorgen voor zowel werkenden als werkzoekenden	

3. LEVEN

3.1 Gezondheid en veiligheid

Binnen dit thema vinden wij het belangrijk dat onze inwoners bewuster bezig zijn met hun gezondheid en leefstijl. Ook willen we een veilige omgeving om te wonen, werken en leven samen vormgeven.

Toelichting

Gezondheid en veiligheid – doel 1	2017	2018	2019	2020
A. Jongeren onder de 18 drinken geen alcohol en gebruiken en geen drugs				
B. Jongeren van 18 jaar en ouder drinken en gebruiken minder en minder vaak				

Alcoholgebruik neemt nog niet af
Ondanks de inspanningen van meerdere organisaties op het terrein van preventie lijken de effecten daarvan nog beperkt. De Driemaster signaleert nog geen structurele afname van alcohol- en druggebruik onder jongeren, maar wel een toenemende aandacht van verenigingen voor dit onderwerp. Ze worden vaker benaderd met vragen hierover. Het lukt echter nog onvoldoende om ouders te betrekken bij preventie van alcohol- en druggebruik. Dat kan te maken hebben met het (forse) alcoholgebruik van ouders zelf. Uit de cijfers van de GGD[4] blijkt dat volwassenen relatief veel drinken en dat de percentages niet afnemen tussen 2013 en 2016. Vooral in Rijpwetering en Oud Ade, Oude Wetering en Leimuiden drinken relatief veel volwassenen ‘overmatig’ terwijl een lager percentage in deze kernen ‘verantwoord’ drinkt.

Toezicht (controle) en handhaving alcoholgebruik boekt resultaat: positieve trend in naleving[5]
Op basis van een convenant worden 23 ‘jeugdgevoelige’ alcoholverstrekkers[6] zes keer per jaar bezocht om te kijken of zij geen alcohol verstrekken aan personen onder de 18 jaar. In het eerste half jaar van 2017 werden twee controles uitgevoerd en in het tweede halfjaar de overige. Bij de derde controle voldeed 84% (16 van de 19 gecontroleerde alcoholverstrekkers) aan de eisen. Bij de vierde controle voldeed 73% (11 van de 15 van de gecontroleerde alcoholverstrekkers) en bij de vijfde controle voldeed 100% (6 van de 6 van de gecontroleerde alcoholverstrekkers) aan de eisen.

Bij alcoholverstrekkers die niet deelnemen aan dit horecaconvenant zet de gemeente regulier toezicht in. Bij controles in juni 2017 bleken 8 (van de 15) gecontroleerde alcoholverstrekkers niet aan de regels te voldoen en werd een bestuurlijke boete opgelegd voor het verstrekken van alcohol aan minderjarigen. Naar aanleiding van die boetes zijn in december 25 alcoholverstrekkers (die nog niet deelnemen aan het horecaconvenant)

[4] Kerncijfers volwassenen- en ouderenpeiling 2016. GGD, december 2017
[5] Toezicht op drugsgebruik ligt bij de politie. Toezicht op alcoholgebruik door minderjarigen en toezicht op het verstrekken van alcohol aan minderjarigen ligt (voornamelijk) bij de gemeente.
[6] Zoals supermarkten, slijterijen, cafetaria’s en snackbars, para commerciële instellingen en reguliere horeca

uitgenodigd om voor drie controles in te stromen in het horecaconvenant. Hierop hebben zeven alcoholverstrekkers positief gereageerd. De controles vanuit het horecaconvenant lopen door tot 1 juli 2018.

Gezondheid en veiligheid – doel 2	2017	2018	2019	2020
Inwoners van alle leeftijden hebben een gezonde en actieve leefstijl				

Meeste inwoners voelen zich gezond, maar overgewicht komt iets vaker voor dan gemiddeld
Uit onderzoek van de GGD[7] (2016) blijkt dat 85% (landelijk 80%) van de volwassen inwoners tussen de 19-64 jaar een (zeer) goede gezondheid ervaart. Van de 65-plussers is dit 70% en dat is 12% hoger dan landelijk. Volwassen inwoners tot 64 jaar en 65+ers waren in 2016 actiever dan gemiddeld in Nederland. 67% van de volwassenen (19-64 jaar) sportte meer dan één keer per week (landelijk 56%), 65% van de volwassenen (landelijk 60%) en 78% van de 65+ers (landelijk 72%) voldeed aan de beweegnorm en 25% van de volwassen tot 64 jaar (landelijk 21%) en 51% van de 65+ers voldeed aan de fitheidsnorm (landelijk 45%). Alleen wat betreft overgewicht zijn de cijfers minder positief. De helft van de volwassenen tot 64 jaar heeft overgewicht (46% regionaal en landelijk) en 59% van de 65-plussers (gelijk aan landelijk gemiddelde).

Driemaster draagt bij aan het bevorderen van een gezonde en actieve leefstijl
De Driemaster organiseerde in 2017 verschillende activiteiten om een gezonde en actieve leefstijl te bevorderen: zwemmen met dementie, vervangende mantelzorg, beweegcarrousel 55+ en de Superpretbus voor jeugd. Ook stimuleren zij kwetsbare inwoners te bewegen. De focus lag in 2017 op statushouders. In 2017 hebben 37 kinderen gratis hun A-diploma gehaald (in 2016 waren dit er 35). Er waren 37 aanmeldingen voor Welzijn op recept waarvan 20 mensen actief zijn geworden. Huisartsen zijn tevreden over de aanpak van Welzijn op recept.

Gezondheid en veiligheid – doel 3	2017	2018	2019	2020
Inwoners van alle leeftijden voelen zich veilig in hun eigen woon-, werk-, en leefomgeving				

Inwoners zijn tevreden over fysieke veiligheid en nemen zelf maatregelen
In 2017 is de Veiligheidsmonitor uitgevoerd. Uit de monitor blijkt dat inwoners weinig overlast ervaren. De overlast die inwoners ervaren wordt veroorzaakt door: te hard rijden (16,7%), hondenpoep op de stoep (14,8%) en parkeeroverlast (14,5%). Over het onderhoud in de gemeente (wegen, paden, pleintjes, perken, plantsoenen) zijn de meeste inwoners tevreden (70%) en dat geldt ook voor de verlichting buiten (ruim driekwart vindt het goed verlicht). Inwoners nemen zelf ook preventieve maatregelen om de veiligheid te vergroten. Zij brengen buitenverlichting aan om woninginbraak te voorkomen (rond de 80%), brengen extra veiligheidssloten in huis aan (bijna tweederde van de inwoners) en laten het licht aan als ze weggaan (50%). Ook de Driemaster besteedde in 2017 aandacht aan preventie van inbraak en brandveiligheid in een aantal workshops voor statushouders.

[7] Kerncijfers volwassenen- en ouderenpeiling 2016. GGD, december 2017.

Vergroten sociale veiligheid: mensen zijn tevreden over hun woonomgeving
Onze inwoners beoordelen de veiligheidsbeleving in 2017 (7,7) beter dan in 2015 (7,5)[8]. De leefbaarheid krijgt gemiddeld een 7,8 (net als in 2015). Opvallend positief is het percentage inwoners dat vindt dat mensen op een prettige manier met elkaar omgaan in de wijk (80%). Landelijk is dat percentage veel lager (69,8%). Met 71,7% van onze inwoners die zich thuis voelt in zijn/haar buurt scoren we als gemeente ook aanzienlijk beter dan landelijk (60,1%).

De gemeente en MeerWonen hebben een proef gedaan met een wijkschouw in de Botenbuurt in Oude Wetering om (onder meer) veiligheidsproblemen in de openbare ruimte in kaart te brengen. De opkomst was heel laag. Dit was ook het geval bij de twee andere wijkschouwen die de gemeente heeft uitgevoerd. De beperkte animo kan erop wijzen dat er geen behoefte is aan een dergelijke werkvorm of dat er geen problemen zijn.

Gezondheid en veiligheid – doel 4	2017	2018	2019	2020
Inwoners herkennen en erkennen tijdig geweld in huiselijke kring	↑			

Voorkomen, signaleren en aanpakken huiselijk geweld: meer meldingen maar niet meer problemen
In 2017 kwamen 93 meldingen vanuit onze gemeente binnen bij Veilig thuis en zijn er 85 adviezen gegeven. In vergelijking met 2016 is het aantal meldingen bij Veilig thuis gestegen. Dit hoeft niet te betekenen dat huiselijk geweld ook meer voorkomt. De toename is onder andere te verklaren door een toename in het aantal politiemeldingen als gevolg van een landelijke verbeterslag waarin Veilig thuis, politie en Openbaar Ministerie samenwerken. In 2017 kwamen er geen meldingen van ouderenmishandeling binnen bij de aandachtfunctionaris van de Driemaster. De aandachtfunctionaris huiselijk geweld van de Driemaster is in 2017 vijf keer gevraagd om verenigingen te adviseren over (onder andere) kinderen in vechtscheiding, alcohol- en drugsproblematiek en seksueel overschrijdend gedrag. De politiecijfers laten zien dat het aantal misdrijven op het terrein van huiselijk geweld afneemt van 29 in 2015 tot 12 in 2017.

Veilig thuis voerde verbeterplannen door
Begin 2017 werd het functioneren van Veilig thuis door de Inspecties Jeugdzorg en Gezondheidszorg beoordeeld met een onvoldoende: onderzoeken startten niet binnen 5 dagen na melding en onderzoeken werden niet tijdig afgerond. Naar aanleiding daarvan heeft Veilig thuis een verbeterplan opgesteld en uitgevoerd. Het oordeel van de Inspecties is inmiddels voldoende. Veilig thuis heeft een plan van aanpak opgesteld voor 2018.

Aandachtspunten in de uitvoering

Wat gaat (nog) niet goed?	Wat wordt er gedaan om dat te verbeteren?	Door wie
De rol van ouders en verenigingen in preventie/beperking alcohol- en drugsgebruik	Informatie, voorlichting en advies geven (lange adem nodig voor realiseren cultuuromslag)	Driemaster, verenigingen, ouders

[8] Veiligheidsmonitor 2017

Doorbreken van de scheiding tussen preventie en handhaving bij alcohol- en drugsgebruik	Preventie- en handhavingsplan, samenwerking	Gemeente, Driemaster
Aandacht voor ouderenadviseur als meldpunt voor ouderenmishandeling	Bekendheid vergroten	Driemaster

3.2 Toegang

Eén toegang, één plan, één aanspreekpunt voor hulp en ondersteuning; dat is wat de gemeente wil bereiken op het terrein van ‘Toegang’. Dat voorkomt onduidelijkheid bij zorgvragers en onnodige vertraging bijvoorbeeld doordat een vraag niet aan de juiste professional wordt gesteld.

Toelichting

Toegang – doel 1	2017	2018	2019	2020
Inwoners weten waar zij terecht kunnen voor informatie, advies en hulp				

In het tweede half jaar van 2017 is gewerkt aan verbetering van de communicatie tussen de verschillende samenwerkingspartners onderling (De Driemaster, Kernteam, Tom in de buurt, Participe en Alphen aan den Rijn) en tussen de samenwerkingspartners en inwoners. Uit de stakeholderbijeenkomst begin 2017 bleek namelijk dat het voor inwoners en partners niet altijd duidelijk was bij wie je voor welke vraag terecht kunt. Om dat te verbeteren is in september 2017 een informatiefolder gemaakt en verspreid onder de wijkpunten. Of inwoners daarmee ook beter weten bij wie ze terecht kunnen is de vraag. In 2018 wordt een infographic verspreid waarop duidelijk aangegeven is wat iedere partner doet.

In 2017 wisten inwoners het Kernteam goed te vinden. In het tweede halfjaar kwamen 161 aanmeldingen binnen, waarvan 72 voor jeugd en 89 voor volwassenen. Dat is meer dan in het eerste half jaar, maar iets minder (19) dan in dezelfde periode vorig jaar. Naast de daadwerkelijke aanmeldingen komen er bij het Kernteam wekelijks gemiddeld veertig tot vijftig vragen binnen die te maken hebben met de poortwachtfunctie. Cliënten kunnen ook bij het Kernteam terecht voor een PGB. In totaal zijn er 84 PGB’s afgegeven waarvan ongeveer evenveel voor jeugd als voor volwassenen. Dat waren er 21 meer dan in het eerste half jaar.

Toegang – doel 2	2017	2018	2019	2020
Inwoners die vraag niet kunnen/willen stellen, worden ook bereikt				

Verschillende organisaties besteden aandacht aan ‘verborgen’ hulpvragen
In 2017 werden door vrijwilligers van de Driemaster welzijnshuisbezoeken afgelegd bij kwetsbare ouderen om problemen tijdig te kunnen signaleren en de juiste hulp in te kunnen schakelen. De meeste vragen gingen over activiteiten of contacten en mantelzorgondersteuning.

Vanuit de Pilot huishoudelijke hulp werden medewerkers van de thuiszorgorganisaties geschoold om gericht vragen te stellen over het welbevinden en de gezondheid van de klant. Door daar actief naar te vragen kunnen problemen snel zichtbaar worden en dat kan ten goede komen aan het zelfstandig wonen en (blijven) participeren. De medewerkers hebben kennis gemaakt met onze partners het Kernteam, Participe, de Driemaster en Tom in de buurt. Met alle 317 klanten van Huishoudelijke Ondersteuning zijn gesprekken gevoerd en

daaruit kwam naar voren dat bij de meeste inwoners hun welbevinden en netwerk op orde is. Slechts in vier gevallen is opgeschaald naar het Kernteam en/of de Driemaster. Hierbij ging het om vervuiling, dementie en/of eenzaamheid.

Uit het klanttevredenheidsonderzoek 2017 van Tom in de Buurt komt naar voren dat één van de vrijwilligers zichtbaarheid als een belangrijk onderdeel van het werk ziet om inwoners te stimuleren hun (hulp)vragen te stellen. De vrijwilliger signaleert dat er meer problemen zijn dan waarover vragen worden gesteld. Door zichtbaar te blijven in de buurt hoopt de vrijwilliger dat het voor deze groep makkelijker wordt om die vragen alsnog te stellen.

Toegang – doel 3	2017	2018	2019	2020
Vragen van inwoners worden snel en integraal opgepakt				

De start van het Participatieverklaring Plus bestaat uit een ‘brede intake’ van statushouders. Die wordt vanaf juni 2017 afgenomen door het Serviceplein, de Driemaster, Tom in de buurt en/of het Kernteam, met ondersteuning van een tolk. De ervaringen daarmee zijn positief.

De caseload van Kernteammedewerkers blijft goed tot flink gevuld. Toch worden bewoners snel geholpen. Er zijn geen wachtlijsten.

Aandachtspunten in de uitvoering

Wat gaat (nog) niet goed?	Wat wordt er gedaan om dat te verbeteren?	Door wie
Bekendheid van de toegang, waar mensen hun vraag kunnen stellen.	Verbeteren gezamenlijke communicatie onder regie van de gemeente (werkgroep communicatie is geactiveerd)	Gemeente en partners

3.3 Ontwikkeling

Ontwikkeling gaat over ondersteuning aan gezinnen om ervoor te zorgen dat kinderen veilig kunnen opgroeien en zich optimaal kunnen ontplooien. Het gaat over de transformatie van jeugdhulp maar ook over sport, talenten en onderwijs.

Toelichting

Ontwikkeling – doel 1	2017	2018	2019	2020
Alle kinderen kunnen veilig opgroeien en hun talenten ontwikkelen, ongeacht achtergrond, beperkingen of financiële situatie				

Continuïteit in de Jeugdhulp bleef behouden
Het Kernteam zorgde voor continuïteit richting inwoners en samenwerkingspartners in het overgangsjaar. Ondanks grote personele wisselingen in het najaar, bij zowel het jeugddeel als het volwassendeel, is de continuïteit richting inwoners en partners behouden.

Jeugdsportfonds is succesvol instrument
Het jeugdsportfonds is verlengd voor de jaren 2017 en 2018. De gemeente heeft eenmalig extra middelen in het fonds gestort. In 2018 wordt, in samenwerking met de Voedselbank, extra aandacht besteed aan de promotie van het fonds. In 2017 zijn 114 (54 voor zwemles, 35 voor voetbal en acht voor ballet) aanvragen goedgekeurd. In 2016 waren dit er 113 en in 2015 ging het om 88 aanvragen.

Talentcoaching gaat door
In 2017 heeft de Driemaster 9 jongeren begeleid via de methodiek talentcoaching. Met talentcoaching bieden jongerenwerkers kwetsbare jongeren tot en met 27 jaar die uitvallen op het gebied van school of werk ondersteuning bij het vinden van een zinvolle dag- of vrijetijdsbesteding. Uit een landelijk onderzoek is gebleken is dat talentgericht jongerenwerk een veelbelovend programma is voor jongens die (nog) geen delicten plegen (primaire preventie), of die beginnend delinquent gedrag laten zien (secundaire preventie).[9]

Aantal voortijdig schoolverlaters blijft stabiel
Jongeren die hun opleiding niet afmaken zijn vaker werkloos dan jongeren die hun opleiding hebben afgemaakt. Dit blijkt ook uit de cijfers van Kaag en Braassem: van de jongeren die voor 31 juli 2016 met hun opleiding stopten zonder startkwalificatie heeft 19% een uitkering, 10% werk een uitkering en 13% geen werk of uitkering in het schooljaar 2016-2017. De helft van de voortijdig schoolverlaters is aan het werk en verdient daarmee meer dan € 300 per maand. Het aantal voortijdig schoolverlaters is de afgelopen jaren stabiel gebleven.

Samenwerking tussen jeugdwerk en Hangout gaat beter
De samenwerking tussen het Kernteam en het jeugdwerk van de Driemaster rondom de Hangout is voortgezet en verder versterkt. Dit had als resultaat dat meerdere jongeren waar al langer zorg om was (eindelijk) jeugdhulp hebben geaccepteerd. Ook

[9] Kooijmans, M. (2016). *Talent van de straat: Jongerenwerk als preventiestrategie.* Proefschrift. Amsterdam: Universiteit van Amsterdam.

ADHD
Met huisartsen, CJG en vrijgevestigde jeugdhulp werkte het Kernteam aan de zogenaamde 'ADHD-straat'. In het najaar organiseerde het Kernteam in dat kader een groepsaanbod voor ouders en een voor jeugdigen met ADHD en druk gedrag. Beide trainingen werden goed bezocht.

Ontwikkeling – doel 2	2017	2018	2019	2020
Ouders zijn toegerust voor hun kinderen te zorgen en hen op te voeden				

Meer variatie in het preventieve aanbod opvoeden en opgroeien zodat meer ouders worden bereikt
De Driemaster voorziet in een divers aanbod van trainingen en webinars voor ouders en jeugd. Ook het gezamenlijke preventieve aanbod van Driemaster en Kernteam krijgt steeds vorm. In 2017 bezochten 420 ouders het inloopspreekuur van de Jeugdgezondheidzorg (JGZ) en 104 ouders kwamen hiervoor naar de kinderopvanglocaties. De jeugdverpleegkundigen zijn 120 geraadpleegd door leidsters van de kinderopvang. Ongeveer tweederde van de door Driemaster ondervraagde ouders zegt gebruik te maken van het CJG bij opvoedvragen en 87% van die ouders is (zeer) tevreden en nemen adviezen ter hand.

In Kaag en Braassem is een werkgroep gestart die kijkt hoe ouders kunnen worden geïnformeerd/geadviseerd bij (v)echtscheiding in samenwerking zoals huisartsen en scholen. Hierbij zijn o.a. GO! voor jeugd en De Driemaster betrokken.

Ontwikkeling – doel 3	2017	2018	2019	2020
Jeugdhulp is snel en laagdrempelig beschikbaar, wordt zo licht als mogelijk en zo zwaar als nodig, zoveel mogelijk lokaal, met doorgaande, samenhangende lijn				

Aanbesteding jeugdhulp hield 'oude' werkwijze in stand
Het jaar 2017 heeft in het teken gestaan van de inkoop jeugdhulp. Op 3 oktober 2017 is definitief gegund aan het consortium GO! voor jeugd. Omdat dit een jaar later was dan gepland, golden voor 2017 tijdelijke overeenkomsten met aanbieders die al jeugdhulp boden aan kinderen (en/of hun ouders) uit onze gemeente. Niettemin nam in 2017 de 'jeugdhulp met verblijf' af ten opzichte van 2016 (van 13% naar 6,5%) en nam de ambulante hulpverlening toe (van 87% naar 93,5%)[10].

Zichtbaarheid van het Kernteam in de kernen kan beter
Het Kernteam wil de zichtbaarheid in de kernen vergroten. Doordat het Kernteam onderdeel is van GO! voor jeugd zijn er nu meer mogelijkheden om daadwerkelijk op vaste momenten aanwezig te zijn op alle scholen, bij huisartsen en in de kinderopvang. Daarnaast blijft het Kernteam aanwezig in de wijkpunten.

[10] Kwartaalrapportage vierde kwartaal 2017, Jeugdhulp Holland Rijnland.

Aandachtspunten in de uitvoering

Wat gaat (nog) niet goed?	Wat wordt er gedaan om dat te verbeteren?	Door wie
Samenwerking tussen het preventieve veld en jeugdhulp o.a. op het gebied van trainingen en cursussen	De Driemaster en GO! voor jeugd maken samen een plan waarin staat hoe zij samenwerken op de snijvlakken van hun opdrachten	Driemaster en GO! voor jeugd
Zichtbaarheid van het Kernteam in de kernen kan beter	Meer vaste momenten waarop het Kernteam aanwezig is op scholen, bij huisartsen, kinderopvang, wijkpunten.	Kernteam / Go voor de jeugd.

3.4 Ondersteuning

Onder het thema Ondersteuning valt een breed scala aan activiteiten, begeleiding en hulp aan kwetsbare volwassen om hun deelname aan het maatschappelijk leven te versterken. Het gaat bijvoorbeeld om begeleiding van statushouders bij huisvesting, begeleiding bij dagbesteding/vrijwilligerswerk, of verstrekken van hulpmiddelen die barrières wegnemen om te participeren zoals een rolstoel of aanvullend vervoer.

Toelichting

Ondersteuning – doel 1	2017	2018	2019	2020
Alle inwoners kunnen, ongeacht hun leeftijd, beperkingen, financiën of achtergrond deelnemen aan het dagelijks leven				

Toegankelijkheid van openbare gebouwen en openbare ruimte voor minder validen is op orde
De openbare gebouwen die in het bezit zijn van de gemeente voldoen aan de eisen uit het Bouwbesluit en zijn toegankelijk voor minder validen. De toegankelijkheid van de openbare ruimte is geen expliciet speerpunt, maar als er meldingen binnenkomen wordt daar wel op gereageerd. In 2017 is een hellingbaan aangebracht voor mindervaliden bij de oversteek Alkemadelaan/Schoolplein en zijn er in Leimuiden opritjes gemaakt rondom het zwembad zodat er makkelijker van en op het trottoir kan worden gereden.

Kleine zorgvragen werden meteen opgelost via pilot Huishoudelijke Ondersteuning
De pilot Huishoudelijke Ondersteuning heeft er mede voor gezorgd dat kleine zorgvragen snel opgelost konden worden. Vaak ging het om zaken zoals een boodschap halen, afval buiten zetten of een briefje schrijven aan een familielid.

Participatie van statushouders is verbeterd
Het doel van het participatieproject is om snel een zinvolle dagbesteding te vinden voor iedere statushouder. De voorlopige resultaten zijn positief. Van de 39 deelnemers zijn 35 eind 2017 actief. Dat is 90%. Zij doen vrijwilligerswerk, een activiteit, (leer)werkplek of een opleiding. Statushouders lijken tevreden over de begeleiding van de Driemaster. Dat blijkt uit een enquête onder 10 statushouders. Een statushouder heeft deze afgenomen.

Vanwege de vertraging begin 2017 is het aantal deelnemers dat in 2017 een participatieverklaringstraject volgde en een Participatieverklaring tekende gelijk gebleven aan het aantal in het eerste half jaar (17). De eerste resultaten van de nieuwe aanpak zijn in mei 2018 bekend. Dan rondt de eerste groep het traject af.

De Driemaster is in februari/maart 2018 gestart met de training specifiek voor statushouders uit Eritrea. Landelijk, maar ook in Kaag en Braassem, ervaart deze groep belemmeringen om haar weg te vinden in de Nederlandse samenleving.

Ondersteuning – doel 2	2017	2018	2019	2020
Voor inwoners die hulp nodig hebben bij het deelnemen aan het dagelijks leven is die hulp zoveel mogelijk lokaal, snel en laagdrempelig beschikbaar en sluit aan op (probleemoplossend vermogen en leefwereld) van de inwoners en hun netwerk				

Hulp en ondersteuning is via de wijkpunten lokaal, snel en laagdrempelig beschikbaar, maar inwoners maken er beperkt gebruik van
Door de samenwerking tussen verschillende organisaties in de wijkpunten kan er snel worden geschakeld tussen organisaties en kunnen problemen snel worden aangepakt. Er is een folder voor inwoners met informatie over de wijkpunten. Toch blijft de aanloop bij veel wijkpunten beperkt. Het wijkpunt in Roelofarendsveen wordt nog steeds het best bezocht; vooral door statushouders die vragen hebben over toeslagen of belastingen. De andere wijkpunten hebben minder aanloop. Tom in de buurt, het Kernteam en het Wmo-loket krijgen weinig tot geen vragen binnen via het inloopspreekuur, maar ontvangen soms wel cliënten op afspraak in de wijkpunten. Voor klanten met hulpverleningsvragen worden de wijkpunten als minder passend ervaren.

In totaal vroegen 1046 inwoners in 2017 een Wmo voorziening aan. Dat is meer dan in 2016 (930). De Wmo adviseurs zoeken zoveel mogelijk naar laagdrempelige oplossingen en minder specialistische (individuele maatwerkvoorziening). Tijdens het eerste contact en later in het vervolgtraject wordt gekeken of er oplossingen kunnen worden gevonden binnen de algemene voorzieningen. Een klant met een vraag voor huishoudelijke ondersteuning werd bijvoorbeeld overgedragen aan Tom in de buurt. Die heeft een maatje ingezet om de klant te helpen met opruimen.

In 2017 werden zeker 20 cliënten van Participe doorverwezen naar de mantelzorgconsulent van de Driemaster. De mantelzorgconsulent heeft met hen contact opgenomen en hen verder geholpen.

Tom in de buurt bevordert zelfredzaamheid en participatie
Aan het einde van 2017 had Tom in de buurt 132 cliënten met een langlopend traject. Voor de verdubbeling van de caseload en de oplopende werkdruk als gevolg daarvan, heeft de gemeente extra middelen beschikbaar gesteld aan Tom in de buurt. Bij het merendeel (gemiddeld 87,2%) van de cliënten die Tom in de buurt kort of lang ondersteunt, neemt de zelfredzaamheid toe op alle leefgebieden: financiën, geestelijke gezondheid, verslaving of huisvesting. Zij voldoen hiermee aan de afspraken. Het laagst scoren de leefgebieden dagbesteding en maatschappelijke participatie.

Het aantal tegenprestatie-kandidaten dat gebruik maakt van ondersteuning door Tom in de buurt blijft toenemen (in plaats van zelf een bijdrage te leveren aan Tom of door te stromen naar werk). In 2017 verwees het Serviceplein 14 kandidaten door (tegenover in 5 in 2016). Zij hebben doorgaans lang en intensief ondersteuning nodig. De uitstroom van cliënten blijft voorlopig beperkt.

Een groot deel van de verbeteringen op het terrein van participatie blijft op dit moment buiten beeld. Cliënten maken kleine stapjes die je met de huidige methodiek (Participatieladder) niet kunt meten.

Inwoners zijn tevreden over ondersteuning
De wijkcoach van Tom in de buurt krijgt een 8,3 van cliënten.[11] Ook over de Wmo adviseur en de geleverde Wmo voorzieningen zijn de meeste cliënten tevreden: 81% van de ondervraagden voelt zich serieus genomen door de Wmo adviseur en 86% is tevreden over de voorzieningen[12]. Zij geven aan dat zij daardoor weer voldoende mee kunnen doen aan het leven van alle dag.

Ondersteuning – doel 3	2017	2018	2019	2020
Inwoners zijn financieel zelfredzaam				

Het aantal inwoners met financiële problemen blijft stabiel
De Driemaster geeft aan dat het aantal inwoners dat een beroep doet op de Papierwinkel om financiële problemen te voorkomen, niet is toegenomen ten opzichte van 2016. De Driemaster besteedt in gesprekken met statushouders tijdens de inloopspreekuren op de wijkpunten ook aandacht aan dit onderwerp. Dit wordt in 2018 voortgezet. Daarnaast worden twee avonden voorbereid voor ouders van 8-14 jarigen over financiële opvoeding, samen met de Zevensloten, Rabobank, Family Factory en omliggende gemeenten.

Het aantal inwoners dat gebruik maakt van schuldhulpverlening neemt niet toe. In 2017 stelden 33 inwoners een schuldhulpverleningsvraag. Veertien zitten nu in een schuldhulpverleningstraject en krijgen langdurige ondersteuning door Plangroep. In totaal zitten er gemiddeld 54 inwoners (jaarlijks) in een schuldhulpverleningstraject. In vergelijking met eerdere jaren is dit aantal stabiel.

Ondersteuning – doel 4	2017	2018	2019	2020
Inwoners hebben voldoende sociaal netwerk. Sociaal isolement en eenzaamheid worden zoveel mogelijk voorkomen				

Versterken van het sociaal netwerk, activeren en voorkomen van eenzaamheid krijgt vanuit verschillende kanten aandacht
De ouderenadviseur bood in 2017 hulp en begeleiding aan (in totaal) 173 cliënten met 182 hulpvragen. Vaak kende de ouderadviseur de cliënt al (80). De meeste vragen gingen over activiteiten/contacten en mantelzorgondersteuning. Onder regie van de ouderenadviseur van de Driemaster is vanaf april 2017 onafhankelijke cliëntondersteuning opgezet met behulp van vrijwilligers. Eind 2017 hebben zij 8 keer een verzoek om ondersteuning gekregen; 3 keer verlopen via ouderenadviseur, 1 keer via de wijkcoach van Tom in de buurt en 2 keer via een vrijwilliger. Dit is nog weinig. Daarom wordt in 2018 extra aandacht aan onafhankelijke cliëntondersteuning besteed. Alle inwoners die in 2108 een vraag om hulp

[11] Klanttevredenheidsonderzoek Tom in de buurt 2017
[12] CEO Wmo, 2017.

stellen aan Participe of het Kernteam wordt actief geïnformeerd over en gewezen op de mogelijkheid van onafhankelijke cliëntondersteuning. De meeste ouderen zijn (zeer) tevreden (90%) over de ondersteuning door de ouderenadviseur van de Driemaster.

Aandachtspunten in de uitvoering

Wat gaat (nog) niet goed?	Wat wordt er gedaan om dat te verbeteren?	Door wie
Inwoners maken beperkt gebruik van de wijkpunten, vooral voor preventieve vragen	Samenwerken in de wijkpunten evalueren	Gemeente
Vergroten van de bekendheid van de mogelijkheid tot onafhankelijke cliëntondersteuning en de kwalitatieve doorontwikkeling	Meer PR voor inwoners die gebruiken maken van Kernteam, Tom in de buurt, Serviceplein of Wmo	Driemaster

3.5 Investering in mensen

Mantelzorg en vrijwilligerswerk zijn de speerpunten binnen dit thema uit de MAG. De gemeente vindt mantelzorg en vrijwilligerswerk een waardevolle manier om een bijdrage te leveren aan de samenleving. Dat willen we stimuleren en ondersteunen.

Toelichting

Investering – doel 1 t/m 3	2017	2018	2019	2020
Mantelzorgers voelen balans tussen eigen leven en zorg geven				
Mantelzorgers ontvangen ondersteuning/verlichting van zorg die zij nodig hebben om – op eigen wijze – de mantelzorg te kunnen (blijven) bieden. *Ondersteuning wordt geboden passend bij hun leven en bij toenemende duur, complexiteit en intensiteit, snel en dichtbij*				
Mantelzorgers worden tijdig herkend en erkend				

Het grootste deel van de mantelzorgers is niet overbelast
In 2017 zijn er 250 mantelzorgers bereikt door de mantelzorgconsulent. Hiervan zegt het merendeel niet overbelast te zijn. Degenen die zich overbelast voelden hebben hiervoor tools aangereikt gekregen en kunnen nu betere keuzes maken.

Ondersteuning van mantelzorgers krijgt de nodige aandacht
De mantelzorgconsulenten van de Driemaster organiseerden in 2017 diverse activiteiten om mantelzorgers te ondersteunen zoals: de dag van de mantelzorg, een supervisiemiddag voor mantelzorgers (samen met de stichting Droomdag) en maandelijkse Alzheimercafé's. Daarnaast werden zes themacafés georganiseerd. Hiervoor was weinig animo en er wordt nagedacht om dit anders te doen. Zo werd er een thema-avond georganiseerd over opruimen die wel goed bezocht werd. In mei wordt er een middag/avond bij buurman Toon georganiseerd voor. Ook worden er trainingen georganiseerd samen met Wijdezorg en Buurtzorg om mantelzorgers steviger in hun schoenen te zetten.

De Wmo adviseurs en de medewerkers van het Kernteam en de Driemaster zijn zich bewust van de behoefte aan mantelzorgondersteuning. Bij signalering bieden zij aan om contact te leggen met de mantelzorgconsulent.

Tenslotte bieden wijkverpleegkundigen van Buurtzorg, Activite en Buurtzorg samen met de mantelzorgconsulente van De Driemaster en in samenwerking met huisartsen de cursus "De kunst van het zorgen en loslaten" aan mantelzorgers aan. Mantelzorgers krijgen praktische tips, informatie en handvatten om het eigen leven en het zorg geven in balans te houden/ krijgen.

Investering – doel 4 t/m 6	2017	2018	2019	2020
Inwoners zijn gestimuleerd om zich vrijwillig in te zetten. De vraag naar en het aanbod van vrijwilligers is in evenwicht, qua omvang en diversiteit				
Vrijwilligersorganisaties weten door betere samenwerking, efficiënter en effectiever met het maatschappelijk kapitaal van vrijwilligers om te gaan en werken samen in het realiseren van gezamenlijke doelen				
Vrijwilligers en vrijwilligersorganisaties worden op maat en vraaggericht ondersteund				

Vrijwilligerswerk, vrijwilligersorganisaties en de match tussen vraag- en aanbod op dit terrein krijgen vanuit verschillende initiatieven aandacht
De digitale marktplaats voor hulpvraag en -aanbod 'wehelpen' leidde in 2017 tot 43 matches. Via de website worden allerlei soorten hulpvragen gesteld zoals hulp bij vervoer, wandelen of tuinieren of voor de gezelligheid. De Driemaster, de Wmo adviseurs, de ouderenadviseurs, het Kernteam en ook het Wmo loket verwijzen hier ook naar als ze een mantelzorger in beeld hebben. In 2017 ontving De Driemaster 34 verzoeken voor onder andere voor een Vrijwilliger Vervangende Mantelzorg en training van vrijwilligers (hygiëne en tiltechnieken). Er zijn in 24 vrijwilligers ingezet voor vervangende mantelzorg.

Er is veel vraag naar respijtzorg en hier worden vrijwilligers voor ingezet. Zo heeft de mantelzorger weer tijd om iets voor zichzelf te doen. Dit wordt heel erg gewaardeerd.

De samenwerking tussen de Driemaster en Amandi Thuis neemt vastere vormen aan en dat kan de ondersteuning van mantelzorgers verder verbeteren. Vrijwilligers van beide organisaties kennen elkaar, wonen elkaars themabijeenkomsten bij en pakken in enkele gevallen een vraag gezamenlijk op. De contacten met de verschillende thuiszorgorganisaties zijn goed. Er komen via hen meldingen bij de mantelzorgconsulent binnen. Ook is er frequent contact tussen de ouderenadviseurs en Amandi Thuis.

Aandachtspunten in de uitvoering

Wat gaat (nog) niet goed?	Wat wordt er gedaan om dat te verbeteren?	Door wie
2017 was een overgangsjaar voor het mantelzorgcompliment waarbij de mantelzorgontvanger of de mantelzorger het compliment uitbetaald kon krijgen, maar dat is nog niet volledig uitgevoerd.	De mantelzorgontvanger gaat benaderd worden om te horen wie zijn/haar mantelzorger is.	De Driemaster

3.6 Maatschappelijk vastgoed

De ambitie van de gemeente om te willen sturen op doelen en resultaten is ook van invloed op hoe wij met het maatschappelijk vastgoed omgaan. De gemeente wil sturen op de ‘maatschappelijke waarde’ van het vastgoed. Dit brengt een verschuiving in taken en rollen van gemeente en gebruikers met zich mee. Het beheer en eigendom van maatschappelijk vastgoed wordt zoveel mogelijk overgedragen aan verenigingen en maatschappelijke organisaties. Ervaring leert dat dat leidt tot beter beheer, efficiënter gebruik van het vastgoed en meer aansluiting op vragen uit de samenleving. Wij willen deze veranderingen samen met verenigingen en organisaties vormgeven met als doel hen in een ‘toekomstbestendige’ positie te brengen zodat zij ook in staat zijn om de nieuwe taken en verantwoordelijkheden op zich te nemen.

Toelichting op het proces

Maatschappelijk vastgoed is een nieuw thema in de MAG 2.0. Daarom kan er wel een beeld worden geschetst van de inspanningen op dit terrein, maar nog niet van de resultaten. Een resultaatmeting staat voor 2019 gepland.

Noodzaak helder en gedragen

Zowel in het eerste als het tweede halfjaar van 2017 zijn open gesprekken gevoerd met beheerders en exploitanten van het maatschappelijk vastgoed. Per accommodatie zijn mogelijkheden en knelpunten besproken. De gemeente koos nadrukkelijk voor een ‘open proces’, maar die openheid zorgde aanvankelijk voor meer onrust en onzekerheid dan verwacht en in sommige gevallen ook weerstand. Overigens herkenden veel organisaties wel de noodzaak om te veranderen. De vrijwilligerscultuur is veranderd. Het is voor steeds meer organisaties moeilijk om vrijwilligers te vinden die geschikt of bereid zijn om het volledige beheer en exploitatie op zich te nemen.

Toelichting op de doelen

Maatschappelijk vastgoed – doel 1	2017	2018	2019
De gemeente heeft alleen maatschappelijk vastgoed in bezit waarvan het gebruik aantoonbaar bijdraagt aan de doelen en resultaten in de MAG. De gemeente stuurt erop om de verantwoordelijkheid voor dit maatschappelijk vastgoed over te dragen aan inwoners of organisaties			

Merendeel vastgoed al in eigendom van verenigingen en organisaties

Het meeste maatschappelijk vastgoed (47%) in de gemeente is al eigendom van verenigingen en organisaties. Het beheer van de accommodaties die nog in bezit zijn van de gemeente wordt (met uitzondering van één) al door inwoners en organisaties uitgevoerd. Waar de gemeente nog juridisch eigenaar is worden gesprekken gevoerd over overdracht. Ook de juridische consequenties worden besproken. Tot nu toe blijkt het mogelijk om in onderling overleg goede oplossingen te bedenken voor de knelpunten die zich voordoen. Bij een aantal accommodaties/voorzieningen is dit complexer en is het de vraag of overdracht van eigendom haalbaar is. Een voorbeeld is het zwembad De Tweesprong. Een zwembad is

een belangrijke voorziening voor inwoners, maar ook relatief duur, moeilijk ‘kostendekkend’ te maken en onderwerp van complexe regelgeving. Een ander voorbeeld zijn de sportvelden waar op termijn het kunstgras vervangen moet worden, maar waarvoor nog geen geld is gereserveerd.

Maatschappelijk vastgoed – doel 2	2017	2018	2019
Partijen ontvangen alleen een financiële bijdrage als de activiteiten in hun vastgoed aantoonbaar bijdragen aan de doelen en resultaten in de MAG. De gemeente investeert niet meer in stenen, maar alleen in doelen en resultaten			

Uitsluitend financieren op basis van maatschappelijke waarde is (nog) niet altijd mogelijk
Uit de gesprekken met de verenigingen en organisaties blijkt dat het meeste maatschappelijk vastgoed op dit moment nog niet levensvatbaar is zonder aanvullende bijdrage vanuit de gemeente. Het abrupt beëindigen van de gemeentelijke bijdrage of de route van de financiering ondoordacht wijzigen, kan ongewenste effecten hebben zoals forse kostenverhogingen voor gebruikers, opheffen van verenigingen of faillissementen. Dit wil de gemeente niet. Daarom is in 2017 met alle partijen één of meerdere keren gesproken. Eén van de gespreksonderwerpen was een nieuwe financieringssystematiek. Er is veel feedback gegeven op welke elementen een nieuwe systematiek zou moeten bevatten (en welke juist niet). Op dit moment wordt hiervoor samen met een aantal verengingen/organisaties een voorstel uitgewerkt. Hierbij wordt gezocht naar een systeem dat uitgaat van vertrouwen, zekerheid geeft voor verenigingen en bijdraagt aan de taakuitvoering van verenigingen. Belangrijk is dat zowel verantwoording over de uitgaven als verantwoording over het aanbod van activiteiten en maatschappelijke waarde een plek krijgen in de systematiek.

MAG-bijdragen voor verenigingen wijzigen niet in 2017 en 2018
De Driemaster heeft de opdracht om vanaf 2017 de financiële MAG-bijdragen aan verenigingen meer in overeenstemming te brengen met de inspanningen die verenigingen leveren. Verenigingen maken hierbij een nieuwe beweging naar prioriteiten in MAG2.0. Dit zal consequenties hebben voor de hoogte van de bijdrage die verenigingen ontvangen. In 2017 en 2018 moest dit traject vorm krijgen. Gezien de gevoeligheid van het aanpassen van de financiële bijdrage voor verenigingen en de link met het traject maatschappelijk vastgoed is een gedegen en voorzichtige aanpak van groot belang. Om (verdere) maatschappelijke onrust te voorkomen, hebben gemeente en Driemaster in juni en september 2017 afgesproken de MAG-bijdragen voor verenigingen te behouden voor 2017 en 2018.

Gebruik vastgoed door organisaties is in ontwikkeling
Met Tom in de buurt, Kernteam, GO voor de jeugd! en de Driemaster zijn we in gesprek over de verbinding tussen verschillende opdrachten alsook de relatie met het gebruik van het maatschappelijk vastgoed. Daar liggen nog kansen voor verbetering. Op sommige plekken is al een begin gemaakt zoals bijvoorbeeld: dagbesteding in Het Spant, zwemmen voor mensen met dementie in de Tweesprong en diverse locaties (waaronder een voetbalkantine) worden gebruikt als wijkpunt. Een knelpunt in dit proces is dat de inrichting van het maatschappelijk vastgoed niet in alle gevallen goed aansluit bij hoe partners het willen gebruiken. Zo zijn er nu nog onvoldoende ruimtes waar privé gesprekken gevoerd kunnen

worden terwijl daar wel behoefte aan is. Ook moeten beheerders en organisaties soms nog aan elkaar wennen.

Maatschappelijk vastgoed – doel 3	2017	2018	2019
Partijen die maatschappelijk vastgoed bezitten, werken samen om te komen tot een efficiënter en vernieuwend gebruik van het vastgoed			

De samenwerking tussen verschillende vastgoedbeheerders begint langzaam op gang te komen. Zij zoeken elkaar steeds meer op om te onderzoeken wat zij voor elkaar kunnen betekenen.

Aandachtspunten in de uitvoering

Wat kan beter?	Wat wordt er gedaan om dat te verbeteren?	Door wie
Meer duidelijkheid geven (aan verenigingen, leden, inwoners) over doel en werkwijze van het maatschappelijk vastgoedtraject	Gesprekken met alle verenigingen en aanspreekbaar voor ondersteuning en beantwoording van vragen van de leden (bijvoorbeeld in de vorm van een infoblad voor de verenigingskrant of een toelichting tijdens de ledenvergadering)	Gemeente